

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Éves díj . . . 8 korona.
Féléves díj . . . 4 korona.
Negyedéves díj . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalás.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 15 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedezmény. Nyilttér sora 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Vármegyei közgyűlés.

Vármegyénk közönsége f. hó 18-án rendkívüli közgyűlést tartott. A rendkívüli közgyűlés ez alkalommal csak gyéren látogatottnak mondható, de mindvégig a szokott meleg érdeklődést tanúsították a megyebizottsági tagok.

A gyűlést pontban d. e. 10 órakor nyitotta meg Fáy Gyula főispán, majd a megnyitó után Bornemisza László alispán emelkedett szólásra és kegyeletos szavakkal emlékezett meg Hámos Zoltán hosszú időn át volt megyebizottsági tag és vármegyei alkalmazott gyászos elhunytáról. Indítványozza, hogy az elhunyt emléke jegyzőkönyvben örökíttessék meg s erről a gyászoló család részvétirát közlésével értesíttessék. A közgyűlés ezen indítványt egyhangulag fogadta el.

Ezután Szentiványi Árpád országgyűlési képviselő, megyebizottsági tag szólalt fel és arra kérte a közgyűlést, hogy a Ratkó nagyközségi járási székhelytől Visnyó község felé vezető utvonalknak közlekedési érdekekből jó karba helyezése iránt intézkedés tétessék. Erre az alispán kért szót és megbízatást arra, hogy ő az állam-építészeti hivattalal készséggel fogja a szükséges intézkedéseket megtenni. A közgyűlés a megbízást nyomban megadta.

Következett ezután a gróf Buttler-féle alapítványi helynek a m. kir. Ludovika-akadémián pályázat, illetve a vármegye ajánlása folytán való betöltése. A jövő iskolai évre egy helyre hirdetett pályázatot a m. kir. honvédelmi miniszter, tehát csak egy hely betöltésére nyílt joga mostan a vármegyének ajánlást tenni, illetve ebbeli jogával élni.

A megüresedett egy helyre pályázatot adott be kellő időben Biszterszky Lajos helybeli kir. telekkönyvvezető „Lajos” nevű fiának felvétele, illetve ajánlása érdekében. A közgyűlés folyama alatt pedig beérkezett még egy pályázat Kupcsák Gyula özdi illetőségű, jelenleg rozsnjósi lakos részéről. A közgyűlés Biszterszky Lajost ajánlotta első sorban és Kupcsák kérvényét is elfogadva, utóbb nevezett második helyen. A honvédelmi miniszterhez intézett felterjesztésében kéri azonban a jogát biztosítani arra, hogyha az ajánlott fiuk nem lennének alkalmasak a felvételre, joga maradjon a vármegyének újabb jelölést, illetve ajánlást tenni.

Ezután a közgyűlés észrevétel nélkül fogadta el a vármegyei különféle alapok 1908. évi kezeléséről és állásáról elkészített zárszámadásokat.

Fontos tárgya volt még a többi között a a közgyűlésnek, a vármegye uti költségvetésének, a kereskedelemügyi miniszter által való jóváhagyása, illetve e tárgyban kelt leírata. — Mivel pedig a leírat szükkeblően jár el a vármegyével szemben, a közgyűlés elhatározta, hogy újólág felirattal él.

Alispán bemutatta ez után a kereskedelemügyi miniszteriumnak a Rimaszombat—egri, a Feled—zabari és Darnya—hangonyi építendő utvonalakra vonatkozó leíratát, mely szerint ezen régen kiépítésre váró utvonalak a közel jövőben már ki fognak építtetni.

Majd a tornaljai jbeli főszolgabírónak a járás területén létesítendő telephon-hálózat kiépítése tárgyában kelt jelentése került tárgyalás alá. Örövendetes tény, hogy e járás összes községei óhajtják a telephon-hálózat létesítését, csupán csak a vályi körjegyzőséghez tartozó községek idegenkednek attól. A közgyűlés ezen vonakodást nem vette örömmel és újabb egyezkedési tárgyalásokat rendelt el.

Még a fontosabb tárgyak közé sorozhatjuk Ratkó nagyközségi képviselőtestületének azon egy-

hangulag hozott határozatát, hogy az új járási székhely szervezése folytán, a hivatalok és tiszti lakások elhelyezése céljából nagyobb építkezéseket határozott. A közgyűlés, mivel ezen építkezések folytán sem fog a lakosokra külön megterhelés hárulni, a bemutatott határozatot, valamint az építkezésre vonatkozó költségvetést és építési tervet jóváhagyta.

Végezetül jóváhagyta a közgyűlés Rimaszombat r. t. város azon határozatát is, mely szerint a város tulajdonát képező ugynevezett középű malmot a város a kor igényeinek megfelelőleg újra építeni mondotta ki.

Ezek után a közgyűlés a főispán lelkes élettelisével, még a délelőtti folyamán véget ért.

Ferecny István exhumálása.

Városunk temetőjében egy jeltelen sír kincsét hozták napvilágra e héten, a multak hibáját jóvá tenni igyekvő emberek. Rimaszombat szülötte, az első uttörő magyar szobrász: Ferecny István földi maradványai ezek, melyeknek a mai kegyelet méltó helyet jelölt meg végre az örök nyugalomra. Itt fekszik most már biztonságban a város közepén, a református templom bejárata mellett, a hol művészi kezek terve nyomán emeltek számára hajlékot. Özv. Jánosdeák Andrásné, az elhunyt művész unokahugja s Kammerer Ernő min. tan. muzeumi igazgató az érdem, kik áldozatát s fáradságot nem ismerő készséggel igyekeztek fellebbenteni a feledés fátyolát, hogy feljussák s méltó módon megörökíttessék a nagy művész emlékét. Tudvalevő, hogy Jánosdeák Andrásné Ferecny hagyatékát annak idején a magyar államnak ajándékozta s a kormány ennek fejében megíratta a szobrász élettörténetét s egy Ferecny nevével elnevezett művészeti ösztöndíjat alapított. Elhatározta továbbá egy síremlék felállítását. A domborművű mellképet Vaszary László szobrász-művész, Strobl mester nagytehetségű tanítványa faragta márványba, melyet még a nyár folyamán fognak a Sandy Gyula építész terve szerint Tóth Béla városi mérnök vezetése mellett épült díszes emlékmű keretébe beilleszteni s szeptember első felében országos ünnepély kíséretében fogják leleplezni.

A hét elején kezdték meg a sírnak felbontását, mely a régi temető város felé eső részén, Jánosdeák András síremléke mögött egy hármás akácfa tövében feküdt. Tévesek voltak tehát a híresztelések, mintha a család s a hozzátartozók nem tudták volna a művész nyugvó helyét, melyet Ferecny végső kívánsága szerint hagytak jeltelenül.

Az ásást tehát biztos területen kezdték, a család részéről megjelent dr. Harmatzy Dezső min. oszt. tanácsos, Harmatzy Loránd min. titkár, Sandy Gyula és Tóth Béla mérnökök, továbbá Vaszary László szobrászművész felügyelete mellett. A hatalmas sarcophagra alig 1½ méter mélységben akadtak. Tetején feküdt a híres Eurydike szobra, melyet a művész végrendelete értelmében temettek el vele. A sarcophagot kedden teljesen körülásták, érintetlenül hagyván a tetején levő szobrot az azt fedő föld réteggel, melyet csak másnap Kammerer Ernő min. tan. muzeumi igazgató s Strobl tanár személyes jelenlétében bontottak le. Tudvalevő dolog, hogy Ferecnynek ez utolsó legértékesebb alkotása már a sírba betétel előtt megrongálódott. A tüzevis alkalmával, mely annak idején Ferecny műtermét is elhamvasztotta, a hőségtől, de főként a vízzel való locsolástól e szobor is sokat szenvedett, úgy hogy gypszel ragasztva s javítgatva került a föld alá. A föld nyomása s a fagyokerekek beavatkozása következtében aztán az így megrongált szobor a szakcszerű kezelés és a legnagyobb óvatosság mellett is törmelékékként került a felszínre. Tehát nem csakány útések, mint némelyek szeretnék állítani, hanem a tent ismertett okok járultak ahhoz, hogy a mesternek e híres alkotása darabokra hullott. Gondos tanulmányozás, főként óriási türelem és munka árán talán még sikerül majd visszaállítani régi formáját.

Miután darabonként óvatosan felszínre hozták a tölgyfakoporsót fedő márvány részeket s felszedték a száraz talajban épen maradt deszkákat, láthatóvá vált Ferecny földi maradványa, melyet 53 év múltán is épségben borított a fekete magyar atilla. Épen maradt a hajzat is, mely körül övezte a hatalmas koponyát, melynek kiálló homlok dudorai sejtjéni engedték a művész értelmi nagyságát. Az exhumálásnál jelen voltak: Kammerer Ernő min. tanácsos, muzeumi igazgató, Strobl Alajos szobrász tanár, dr. Kovács László polgármester,

Fibry Zoltán rendőrkapitány, Tóth Béla városi mérnök: a család tagjai közül: dr. Harmatzy Dezső min. oszt. tanácsos, Harmatzy Loránd min. titkár és Sandy Gyula építész jelentek meg.

Miután a csontokat más koporsóba tették, dr. Harmatzy Dezső min. osztálytanácsos ráhelyezte a család babérszuszoruját. Halottszállító kocsin sokaktól kísérel, harangzúgás között vitték át a koporsót az új sír helyre, hol mielőtt elhelyezték, Czinke István ref. lelkész mondott imát a koporsó felett s szép beszédben méltatta az uttörő magyar művész elévülhetetlen érdemét.

Itt nyugszol most már — ránk nézve magyarokra — halhatatlan mester, szülővárosod kellő közepén. Teljesült életedben hangoztatott óhajod: „országos embert, országos emlék takar”. Mi pedig elfogunk záródokolni gyakran nyugvó helyed elé, hogy példát merítsünk nagy szeretetedből, melyet nemzedet iránt mindvégig éreztél, s tovább vigyük az égő szövevényeket, melyet a magyar művészet utjelzőjeként gyujtottál!

Hevesy festő.

Tanítónövendékek kirándulása.

A losonci állami elemi tanítóképző intézet növendékei, tanáraik vezetése alatt utnak indultak, hogy Rimaszombat városát, az özdi vasgyártelepet, az aggteleki esepkő s a dobsinai jégbarlangokat, a sztraczenai völgyet meglátogassák, az iskolában nyert ismereteiket hasznosan kibővítsék s hogy ez utjokban az egyes helyek lakossága előtt tanúságot tegyenek művészi előadásikkal arról a helyes irányról, melyben őket intézetük tanárai nevelik és vezetik.

Ide e hó 19-ikén délután érkeztek a fél öt órai vonattal. Az állomáson városunk állami iskolai igazgatói s tanítói, élükön Pogány István kir. tanfelügyelővel várakoztak. A megérkező vonatból kiszállt fehér tomaspákás ifjakat s a velük érkezett Beliczky Gusztáv, Izák János, Jolovetzky Péter, Thaisz Lajos és Zorkóczy Ede tanárokat a kir. tanfelügyelő üdvözölte, mely után Törköly József és Nagy Zoltán igazgatók, mint helybeli rendezők vezetése mellett a kiránduló vendégek először is a Tompa-szobor elé vonultak. Ott két szép éneket adtak elő s a szoborra díszes koszorút helyeztek. Innen a menet a városháza elé tartott, hol a polgármester s ezáltal a város közönségének szóló üdvözlőket dalban fejezték ki az ifjak. Izák János tanár bemutatta az ifjuságot s megköszönte a szíves fogadtatást, mire dr. Kovács László polgármester megleghangu viszontüdvözléssel válaszolt. A dalos kedvű társaság most Samarjay János háza elé ment, hol az itteni művészi szereplésüket jóakarattal támogató jótékony nőegyesület nagynevű elnöke: Samarjay Jánosné urnő előtt is kifejezték hálás érzelmüket szép énekekkel.

Este a Hungária nagytermében nagy közönség jelenléte mellett rendkívül gazdag programmal s nagy művészettel végig játszott hangverseny volt, melynek minden száma nagy készütséget, tudást és hivatottságot árult el az összes előadók részéről. Nem a köteles udvariasság, de a kötelező igazság mondatja velünk, hogy ha egyes pontjaiban kiváló programmu estélyeink szoktak is lenni, ilyen minden pontjában egyaránt és egyforma magas színvonalon álló műestét nagyon régóta nem élveztünk Rimaszombatban.

Ez az egyszerű néhány szó legyen dicsérete a szereplők mindenikének. Nem akarunk különbséget tenni művészetük közt, mert arról győződöttünk meg, hogy Izák János és Thaisz Lajos tanárok zene és ének művészeti hatása alatt a legkisebb növendéktől kezdve a velük jött kész művészekig mindenik a legjobbat igyekezett bemutatni. És ugyanezt mondhatjuk helybeli szereplőinkről is.

Az este 8 órakor kezdődött előadás, mely fél 12 órakor ért véget, a következő sorrendben folyt le: 1. Induló „próféta” dalműből, Meyerberdtől, előadta az ifj. sági zenekar; 2. Hegedű verseny Beriotól, Izák János zenetanár zongorakíséretével előadta Kudlák Pál növendék; 3. „Jelige” majd Végler „Csata dal” című énekeszöveget adott elő az énekgyár. 4. Schubert „A vándor” című műdalát Szücs György adta elő Schvalm Nándor zongorakíséretével. 5. Kiss József „Szép Batóné” című balladáját Máthé Jenőné szavalta. 6. Schubert „Vonós négyesét” előadták prim hegedűn Wolf V., szekund hegedűn Schubert J., brácsoson Theisz L. és kishögön Mocsary J. 7. Veil „A vény bogár” Bartalus „Magyar dalai” mellett Weber „Békahangversenyét” előadta az ifjusági énekgyár. 8. Sztojanovits „Ninon” dalművéből a bordalát a negyedéves növendékek mutatták be zongorakísérettel, melyben a bariton szót Baranyay Ferencz növendék énekelte. 9. Herczeg Ferencz „A bekérté-lyozás című monológját Beliczky Böske adta. 10. Dvorák „A” dur ötösét a fent megnevezett vonójátékosok

adták elő Herouth A. zongorakísérete mellett, majd ez után ráadásul Wolf V. mutatta be szóló hegedűjátékában saját szerzeményű Nocturne-jét. Végezetül H. Moyses kuruczdalait az ifjúsági ének és zenekar zongora és harmonium kíséret mellett adta elő. Minden szám művészettel volt előadva s a közönségre nézve mindegyik művelzetet nyújtott. Nem sablonnal dolgozunk, ha az ott nem voltak az azt mondjuk, hogy kár, hogy ott nem voltak.

Másnap a növendékek megtekintették a templomokat, a gimnáziumot, az új áll. el. és polgári leányiskola épületet, a gömörmezei muzeumot és végül a Széchenyi kertet, a hol egy vídám órát töltve, szintén Széchenyi előadásával gyönyörködtették az ott időzőket. Ebédjük, valamint kifogástalan elszállásolásuk a „Tompa szállóban” lévén, onnan délután az állomásra vonultak, hogy a 3 órai vonattal Ózd felé utjukat folytathassák.

Bucuszavunk az legyen hozzájuk: Szép emlékeztünkkel távoztak. M.

Riasztó hírek Amerikából.

Csak pár nap előtt közölték a fővárosi lapok, hogy ismét hány és hány magyar pusztult el Amerikában, az ugynevezett új hazában a bányarobbanásoknál. Most az Amerikában: Philadelphia és Newyorkban megjelent „Önállás” című megbízható magyar lap első cikkéből olvassuk a következőket, mit szóról-szóra itt közlünk:

„Itt a május. Tehát itt a legvégsőbb határidő, amelyre az amerikai siralmas állapotok javulását, mint a legvégsőbb határidőre helyeztük.

Itt a május, de nem a munkaviszonyok javulása. Egy levél se mozdul az üzletfán, mely borzalmas mereven áll ide-oda két éve már.

A bányákban két-három napot dolgoznak egy héten, a gyárak vagy egészen esendések vagy nagy lomhán mozognak bennük a gépkerek. A gyárkapuk előtt százával, sőt ezrével tolongnak a munkanélküli tömegek: az utcásarkokon ácsorognak kétségbeesett emberek, köztük sok új jövevény, kiket ábrándok s delibabok esaltak ki Amerikába. Az embernek majd megszakad a szíve, ha látja ezeket a szegény embereket.

Mi lesz hát? Mit kell remélni? Fáj, hogy meg kell mondani nektek a pusztaságát; de meg kell mondani jó embereket.

Remélni való semmi sincs. A munkaviszonyok egyszerűen nem javulnak meg ebben az évben s nagyon kérdéses, ha megjavulnak-e még jövőre is nagyon lényegesen. Az egész nyár határozottan rossz lesz.

Ezek közt az áldatlan viszonyok közt nekünk csak egy jóakaró tanácsunk van, hogy ne áldogáljatok azok előtt a gyárkapuk előtt s ne ácsorogjatok az utcákon, mert munkához ugye se juttok a mostani világba, kivált ti friss jövevények. Hanem ha van pénzetek még, vásároljátok meg a hajójegyet s menjetek vissza hazátokba, esendes falutokba, ahol legalább éhen nem haltok. Itt pedig az is megeshet rajtatok, hogy kihajtva az utcára hontalan és hajléktalan tejezhetitek be élteteket az uti árokban.

És ha haza mentek, mondjátok meg otthon is, hogy Amerika nem az többé, ami volt. És jegyezzétek meg jól, nem is lesz soha többé az, ami volt: menedéke az európai szerencsétlen népeknek.

Amerikában nagy változások lesznek s véres forradalmak sincsenek kizárva. Melyek ha lesznek, bennünket idegeneket seper el azok első szele.”

Akkor, a midőn vármegyénk munkás népének színe-java ismét tódul Amerikába, intó kötelességünk e szomorú sorokat közölni, melynek valóságához még kétség sem férhet.

Rimaszombat rend. tan. város polgármesterétől.

Pályázati hirdetés.

2039—909. eln. sz. — Rimaszombat r. tan. város közönsége által a helybeli m. kir. földműves iskolánál létesített három 300—300 koronás alapítványi hely betöltése végett az 1909/10-iki tanévre pályázat hirdetettik.

Felhívataknak emelőlgyva mindazon helybeli illetőségű ifjak, kik ezen alapítványi helyek valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy ez iránti: 17-ik életév betöltését igazoló születési anyakönyvi kivonat, fejlett és egészséges testalkatról szóló orvosi, szegénységi, erkölcsi- és legalább VI. elemi iskola elvégzéséről szóló bizonyítvánnyal, valamint oly értelmű nyilatkozattal, hogy míg növendékek lesznek, szülei a kellő ruházattal ellátják — felszerelt kérvényeiket a vsi tanáshoz ezimezve bezárólag folyó év szeptember 1-ig nyújtják be.

Rimaszombat, 1909. május hó 12-én.

Perecz, polgármester h.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megüritani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Illusztris vendégek városunkban. F. hó 18-án a Ferenczy István exhumálásán a kormány részéről Kammerer Ernő min. tanácsos, szépművészeti muzeumi igazgató és Strobl Alajos tanár — legnyobb szobrász művésznünk — jelentek meg. Az exhumálás után Tóth Béla városi mérnök és kiváló műveltségű neje várták s fogadták méltó módon vendégül az illusztris egyéneket. Az ebédn jelen voltak még Dr. Harmatzy Dezső honvéd. ministeri osztálytanácsos, dr. Harmatzy Loránd belügyministeri titkár, Dr. Kovács László polgármester, Sandy Gyula műépítész, a Ferenczy-emlék tervezője és Czinke István ref. lelkész. Az ebéd késő délután ért véget, mikor is az illusztris vendégek el-

hagyták városunkat. Ugyanakkor utazott el Vaszary László szobrászművész is, a Ferenczy domborművi mellképének készítője. Strobl mestert Tóth Béla, a vendégül látó házigazda és Hevessy Pál festőművész kísérték ki az állomásra.

Közművelődési egyesület közgyűlése.

A gömörmezei magyar közművelődési egyesület f. hó 18-án délután Fáy Gyula főispán elnöklésével csekély érdeklődés mellett tartotta évi rendes közgyűlését. Az elnök lendületes, szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, hangsúlyozva azt, hogy a magyar haza szeretetét, s az idegen ajkuaknál zengetes magyar nyelvünk megkedvelését már a kis gyermekeknél kell kezdeni, s éppen azért az egyesület magasabb feladatának tekinti azt, hogy az óvodák és iskolák növendékei ilyen irányú oktatásában támogatást nyújtsanak. Fáy János titkár nagy gondallal megbeszélte évi jelentését nyomtatásban megkapják a tagok. Kiemelendő ebből az, hogy a jelentés kegyeletes szavakkal emlékezik meg néhai Lászkay János rimabrézói esperes — az egyetl mindig lelkes munkása — gyászos elhunytáról. Bejelenti, hogy az országos közművelődési tanács a fővárosban megalakult, egyesületünk is belépett tagként s azt a tanácsban az elnök, két alelnök és a titkár fogja képviselni. A „Krajan” című hazafias tót lapot mult év június havában 211 példányban rendelte meg az egyetl, de az idő rövidsége miatt még nem számolhatott be a közgyűlésnek arról, hogy a lapot ollyasáka-e, kedvelik-e, látszik-e valami eredmény stb. Örömmel referál a titkári jelentés arról, hogy a néhai Latinák Rudolf-féle 100000 koronás alapítvány ügye is eldőlt, amennyiben Mihalik Dezső alelnök közbenjárása folytán az örökösök az alapítvány perrel megtámadásáról lemondtak, s az alapítványi összeg már a pénztárba deponáltatott. A kultura terjesztéséről szóló részben a titkár megemlékezik az óvodák, menhelyek és iskolák, végül a körök működéséről. 13 óvodát tartottak fenn mult évben 3492 korona költséggel, melyekben 643 kisedet gondoztak. Nyári gyermekmenedékhely volt: Cserepesen 27, Fazekaszaluzsányban 67, Felsőpókorányon 24, Gömörhosszúszón 32, Nagyszuhán 25 és Nyustván 94 növendékkel. Állandó óvoda és gyermekmenedékhely Cserepesenben 22, Gömörákoson 75, Murányalján 72, Nagyveszverésen 92, Ratkón 52, Rimabrézón 26 és Rimaráhón 35 növendékkel. Még az alapítványokról és adományokról való megemlékezés után a számvizsgáló-bizottság működéséről számol be a jelentés. Az 1908. évi számadás 11738 korona 39 fillér bevétellel és 11650 korona 44 fillér kiadással, 87 kor. 95 fillér készpénzmaradvánnyal zárult. A vagyon 111053 korona volt. A közgyűlés Istók József pénztárnoknak a felmentvényt megadta, s határozatilag kimondotta, hogy a Latinák Rudolf 100000 koronás alapítvány az egyesület nevére kötményeztessék. Az 1909. évi költségel-irányzat bevételi és kiadási összegében 5685 korona 91 fillérrel megállapítottatott. Végül elnök bejelentette, hogy Szentiványi József az egyesület alapító tagjai közé lépett, miért az elnök főispán a jelen volt új alapító tagnak, ki a hazafias mozgalmaknak mindig lelkes és áldozatkész támogatója, az egyesület köszönetét tolmácsolta. A közgyűlés még Czinke István indítványára határozatilag kimondotta, hogy az elnök szép és tömör megnyitóját jegyzőkönyvbe iktatja, s ezzel a közgyűlés az elnök lelkes életével véget ért.

Városok kongresszusa. A rendezett tanácsu városok folyó hó 20-án tartották Budapesten országos értekezletüket. Ezen alkalommal városunkat dr. Kovács László polgármester képviselte. A következő napokon, vagyis 21. és 22-én pedig Bárczy István székesfővárosi polgármester elnöklése alatt a magyar városok tartottak országos kongresszust, melynek tárgyai a városok háztartásának és hitelügyeinek rendezése volt. Ezen kongresszuson polgármesterünkön kívül Tóth Béla városi mérnök is részt vett.

Gyászrovat. Vettük a gyászjelentést, hogy Mihalik Dezső Coburg hercegi uradalmi főügyész áldott jó lelkű neje: szül. Tirts Valéria, hosszú szenvedés után folyó hó 19-én Nagyrőczen jobblétre szenderült. A le-sújtó gyászír, — bár tudtuk, hogy a nemes szívű urnőn az orvosi tudomány nem tud segíteni, — hirtelen és váratlanul jött; mert volt remény, hogy pár hónapig az isteni kegyelem és gondos ápolás még meg fogja tartani övének. Sajnos, azonban a végzet előbb következett be. Ha már a végzet ekként rendelkezett, némi megnyugvást és enyhítést nyújt azon tudat, hogy a megboldogultat előbb váltotta meg a halál a súlyos földi szenvedéstől. De vajmi csekély vigasz és gyógyír ez a szívekre, midőn az aránylag még a javakorban lévő oly honleányt kellett elveszítenünk, kinek a hitvesi és anyai nemes érzelmek mellett bőségesen és állandóan szívében lakozott az igaz magyar hazafiaság is. Élénken élnek még emlékeinkben azon boldog idők, midőn e honleány, mostan zokogó férjével együtt az anyai gondok mellett minden idejét áldozta az igaz hazafias eszmék terjesztésének. A 80-as évektől azok, midőn legnagyobb szükség volt arra, hogy Nagyrőczen, a pánszlávizmusnak e bírhet erős fészkeben a magyarság eszméi kerekedjenek felül és jussanak diadalra. A mostan özvegygyé lett férj erős akarattal ment belé a küzdelembe és neje volt az első férje oldala mellett, ki, ha nem fegyverrel is, mint egykor Dobó Katica, de kulturális eszközökkel és sok anyagi áldozattal lépett sorompóba az édes magyar szó és tricolor győzelmé érdekében. Még sokan élnek azok közül, kiknek alkalmuk volt az ottan rendezett hazafias célzatu működvelői színelőadásokon az elhunyt gyönyörű játékában és csalágyán dalában gyönyörködni. És most, e nemes szív — örökre kihalt! És azon bájos női ajak, a melyről egykor annyi édes magyar szó hangzott el — örökre elmúlt! A mindenki-vel egyforma halál itt is elvégezte gyászos munkáját. A melyen sujtott család és rokonok mellett zokog a kopersó telett a vármegye egész intelligentiája, melynek az elhunyt urnő mindenkor köztiszteletben és őszinte közbeesülésben álló kimagasló női alakja volt. Őszinte könyeket hullatnak a szegények is, kikről az elhunyt a keresztény erények legszebbikét, az alamizsnálkodást soha sem tagadta meg. — Temetése folyó hó 20-án ment végbe óriási részvét mellett Nagyrőczen, hol örök nyugalomra helyezték. Koporsójára igen sok szép koszort küldöttek a vármegye minden részéből, a sok között

Bornemisza László alispán és neje is gyönyörű koszort küldött. A vármegyei tisztikar részvétét személyesen Lukács Géza vármegyei főjegyző tolmácsolta. Táviratilag is számtalan részvét-nyilatkozat érkezett a gyászoló családdhoz. — A kiadott gyászjelentés ekképen szól: „Mihalik Dezső és gyermekei: Margit férjével Beél Gyulával, Dezső nejevel Heinecz Emmával, Pál és Ábris szomoró-odott szívvel jelentik a legjobb tisztelet és édesanyának Mihalik Dezsőné szül. Tirts Valériának folyó hó 19-én éjjel 1 óraker hosszu szenvedés után élete 56-ik, boldog házasságának 36-ik évében történt gyászos elhunytát. — A megboldogult hült tetemei folyó hó 20-án, délután 5 óraker fognak a nagyrőcei sírkertben az ág. ev. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Nagyrőce, 1909. május hó 19. Áldott legyen nemes emléke!” E nemeszívű urnő földi küldetésének és érdemének igazi jutalmát, a tulvilágon fogja elnyerendeni. Legyen pihe-nése esendes és zavartalan! Emléke pedig áldott és örökbeesü példa, minden magyar honleány előtt!

A kiterjedt Hevessy-családot is gyász érte, a mennyiben a család egyik nestora: hevessy Hevessy János hunyt el f. hó 15-én 79. évében Kálósán. Az elhunyt öreg ur egyik tipikus alakja volt a régi jó gentry-világban és tiszta becsületességéről, valamint vendég-látó jó szívről volt nevezetes. Az elhunytat a nagy rokonság mellett özvegye: szabari Szontagh Etelka gyászolja.

Kalocsay Gyuláné született Greguss Etelka négy gyermekével nagyszámu rokonság nevében is fájdalommal tudatja, hogy férje: Kalocsay Gyula folyó hó 17-én 64 éves korában városunkban elhunyt. Építő és vállalkozó-mester volt, ki hosszú idő óta szorgalmasan és fáradhatlanul dolgozott, s munkájának gyümölcsét aránylag kevés ideig élvezhette. A helybeli róm. kath. olvasókörmek és a gömörmezei takarékpénztár és hitel-banknak egyik megalapítója volt. Temetése f. hó 19-én délután nagy részvét mellett ment végbe.

Lukovits Irma, egy kedves, szelidlelkű jó leány folyó hó 17-én ifju korában hosszas betegség után elhunyt városunkban. 19-én délután nagy részvét mellett temették. Az elhunytban özv. Lukovits Istvánné szül. Csernota Olga a leánytát gyászolja.

Egy tisztos polgáraszony: Özv. Martinovits Pálné szül. Balázs Julianna, Balázs József kalapos testvere s özv. Diezky Pálné, Stolcz Zsigmondné és Martinovits Ferenc édesanyja folyó hó 19-én 77 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. A fentiekben kívül unokái és dédunokái gyászolják az elhunytat, kit folyó hó 21-én temettek el nagy részvét mellett.

Orvosok és gyógyszerészek gyűlése. A gömörvármegyei orvosszövetség és orvos- gyógyszerész-egylet rendes tavaszi közgyűlését f. hó 25-én kedden d. e. 10 óraker tartja Rimaszombatban a közkórházban.

Egy földink diadala. Már több ízben volt alkalmunk idegen lapokban olvasni Basilides Gusztáv jolsvai városi polgármester bájos leányának: Manczikának sikereiről. Most ujabbán örömmel olvastuk a fővárosi lapokban, hogy a jeles zeneakadémia-növendék f. hó 17-én, az „Uránia” színházban megtartott művészi előadásban mutatta be nagy tehetségét Augustó kir. főhercegnő és a fővárosi elkelő körei előtt. — Midőn e hírt bizonyos büszkeséggel közöljük, megüdvölg a leg-szebb reményekre jogosító fiatal művésznőnek nagy szerencsét kívánunk további sikereihez.

Tanitógyűlések. A gömörmezei ált. tanító-egyesület tornaljai járásköre — mint tudósítónk írja — folyó hó 12-én Tornalján tartotta Falcai János elnöklése és a vármegyei kir. tanfelügyelőség képviseletében megjelent Bihary István kir. s. tanfelügyelő részvételével tavaszi körülését. — Az elnök megnyitójá után Bihary I. segédtanfelügyelő buzdító szavakban mutatott rá az igaz magyar néptanító hivatására. A viharos éljenzéssel fogadott beszéd után Honor Imre tanító olvasta fel értekezését a megszakitás nélküli, egyfolytában való tanításról. Az ügyesen csoportosított és érvekben gazdag értekezés nagy tetszéssel fogadtattott és az ennek kapcsán benyújtott határozati javaslatot a közgyűlés egyhangulag magáévá is tette. — A vendégek sorában ott volt Hevessy Bertalan nagybirtokos és Csabgy Pál ref. főesperes, a tornaljai társadalom két kiválósága, kik felelő figyelemmel hallgattak a magas színvonalon álló vitát. — Ülés után lelkes hangulatu közebed következett.

— I. —
Megyénk általános tanítóegyesületének nagyrőcei járásköre folyó hó 12-én Vashegyen tartotta meg tavaszi gyűlését, melyről következő tudósítást kaptuk: „Az érdekesnek ígérkező tárgysorozat igen szép számban hozta össze a tanügyi munkásait: a tanítókat, ott láttuk szeretve tisztelt elnökünk: Szombathy Lászlót, ki nem kimélve fáradságot és áldozatot, a kör működéséről személyesen kívánt meggyőződést szerezni, továbbá Kármán István körlelkész, Csók György szirkai lelkész, valamint számos tanügybarátot. — A járás eddigi elnöke: Erős Sámuel, ki éveken át érvényesítette sokoldalú ismeretét a kör felvirágzása érdekében, lemondván állásáról, a gyűlés vezetését Manczos József vashegyi tanító vette át. Az előadók sorában ez alkalommal az egyesület nótájai is szerepeltek. Így van ez helyén a mai feminista világban, midőn hölgyeink az angol és más országok példájára jogot és egyenlőséget követelnek, illő, hogy a munkából is vegyék ki az őket megillető részt. (En ugyan antiteminista vagyok s a nőt csak nőképeben szeretem!) De hogy betartsam a sorrendet, a gyűlés lefolyását a következőkben adom: Polec József jolsvai tanító. „A vidéki tanítói internátusok szervezésének kérdése, különös tekintettel leányaink nevelésének szempontjából” című tétel előadása által kívánta a tanítók gyermekeinek neveltetési kérdését dűlőre hozni. Az ügy egy szervező bizottságnak adatott ki. Utána Golda Lipót „Megfelel-e az egyházban való tanítási paedagogia követelményeinek és népünk gazdasági érdekeinek” című értekezésért aratott elismerést. A harmadik tételt: „Mely népi-iparok volnának a leányoknál a népiskolában, a kézügyesítés tanítása alkalmas megalapozandók, hogy később a nők számára életfentartási eszközül szolgáljanak?” Fehér Matild gömörpási tanítónő a közgyűlés általános érdeklődése és tetszésének nyilvánítása mellett fejtegette. Számos gratulációval s még több éljenzéssel jutalmazták ügyesen összeállított munkájáért szerzőt, ki az általános

tanító gyűlésen való fölolvására az elnök mindjárt föl is kért. Ugyanez a jól és sikeresen felelt meg feladatának *Lüke Franko* ratkói óvónő, ki a „kisdédóvas nevelése köréből” tartott fölolvásával aratott sok, valóban meg érdemelt tapsot és lelkes eljenzést. — A megejtett tisztújításon a távozó elnök helyére *Nagy Lajos* rőczei áll. tanítót, alelnökké: *Polec József* jolsvai tanítót, jegyzővé: *Roszjár András* szintén jolsvai tanítót választotta egyhangulag a körgyűlés. — A szellemi munka után a Rimamurányi algyőztes vasmű r. t. vashegyi bányatelepenek élmezési üzlethelyiségeiben a társulat vendéglátó szeretetéből — dusan terített telt asztalokhoz vonultak a tanítás lelkes bajnokai. Itt a felkészültök egymást érték. — A jelenlevő tanítók a társulatnak ez uton is hálás köszönetet mondanak!

Ratkóölgyi.

Elhunyt szobrász. Városunk egyik szép reményekre jogosító szülője: *Csorlás József* losonezi szobrász, ki a Losonczi felállítandó Kossuth-szobor készítésével is meg volt bízva, folyó hó 17-én Alesúthon hirtelen elhunyt. Halálát őszinte részvéttel regisztráljuk annyival inkább, mert a tehetséges és képzett fiatal ember jövőjéhez szép reményeket tűztünk. Temetése nagy részvét mellett ment végbe Losonczi.

Ferenczy Eurydike-szobra. A nagy művész híres Eurydike-szobra, melyet végrendelete értelmében vele temettek el, az exhumálás alkalmával apró darabokban került napvilágra. A szobor összeállításával *Kammerer* miniszeri tanácsos muzeumi igazgató *Heccsy Pál* köztünk élő festőművésztünk bizta meg; ki reméli, hogy habár óriási munkával és türelemmel, de mégis sikerül összeállítani a nevezetes szobrot. Szerdán a szobrot a művész lakására szállították, a hol az összeállítást a jövő hét elején kezdi meg.

Nagy automobil kirándulás. Henrik porosz herceg vezetésével nagy automobil kirándulást rendez a berlini automobil-klub Berlinből Rimaszombatba s onnan Budapestre. A kirándulásban 114 automobil 400 személyvel vesz részt. A kirándulók Tátrafüredről Iglón át mennek a dobsinai jégbarlanghoz, onnan Rozsnyón, Tornalján, Rimaszombaton keresztül fognak Budapestre vonulni. Városunkban június hó 12-én déltájban vonulnak át az automobilok.

Betöltendő orvosi állások. A balogi kör-orvosi állás még mindig nincs betöltve s a nagy vidék az orvos hiányát erősen érzi. Most újabb pályázat hirdettetett ez állásra s június hó 6-ig a rimaszombati járás főszolgabírói hivatalba (Feledre) küldendők a pályázati kérvények. — A ratkói új járás orvosi állása símes még betöltve. Ugy halljuk, hogy ezen elég jól javadalmazott állásra sem akadt pályázó.

Tanítóválasztás. Mult vasárnap a Ratkószulán megtartott tanító választáson egyhangulag *Lur Mihály* választották a Rimamurányi vasmű r. t. által is segélyezett elemi iskola tanítójává.

Miniszeri adomány. A m. kir. földmivélségügyi miniszter a Bakti-pusztai telepéseknek 50 évre szóló évi 1000 korona segélyt engedélyezett. Ezzel szemben azonban a telepések kötelesek lesznek az általuk megvásárolt urasági birtoktestben legelőként átvett 262 holdterületet közlegelőként fenntartani.

Uj zeneművek. *Szakall Árpád* Rozsnyó r. t. város rendőrkapitánya és *Zábrácsky Ferencz* kassai m. kir. honvédtábornagy igen sikerült dalokat komponáltak, melyhez a szöveget is maguk írták. A mű Lipcsében fog megjelenni, de egy párat már játszottak a fővárosi cigánybandák is.

Tanulmányi kirándulás. Érdekes tanulmányi kirándulásra indult 21-én főgimnáziumunknak mintegy 50 tanulója *Horváth Zoltán* tanár vezetésével több tanár kíséretében. Elindultak Nyustyára s onnan a rákosi 380 méter mély vasbánya megtekintésére gyalognak, majd a vashegyi telepet is megnézik s onnan Tiszolcra fel jönnék vissza. A kirándulás 2 napra terjed.

Utoállítás. Folyó hó 19-én a vármegyházán katonai utóállítás folyt le, melyen mint polgári elnök: *Lukács Géza* vármegyei főjegyző, katonai elnökkel pedig *Rudolf János* m. kir. honvédtábornok szerepelt.

Közébd. Az országos református tanáregyesület jövő hétfőn (jun. 1.) városunkban tartandó gyűlése iránt élénk érdeklődés mutatkozik. A gyűlés alkalmán közébd is lesz, melyre az aláírási ívek már körözöttek.

Vásár engedélyezés. A m. kir. kereskedelmi miniszter, a Kövi községben minden hó 1-ső szombatján tartani szokott állatvásár beszüntetésével, a község kérelmére megengedte, hogy minden év február 25-én, május 16-án, szeptember 5-én és november 10-én ottan helypénzszedéssel egybekötött országos kirakodó és állatvásár tartassék meg.

Tűz. Folyó hó 20-án Feleden, az ottani vasuti állomáson felhalmozott nagy mennyiségű vasuti talpfa, valószínűleg egy mozdony szikrájától tüzet fogott és az nagyrészen elégett.

Kereskedőink vasárnapja. Régi óhajta kereskedőink egy nagy részének, hogy a nyári hónapok alatt, üzletüket vasárnapokon egész napra bezárhassák; és bár évről-évre kísérleteznek az indítvánnyal, a kivétel kereskedőink egy töredékének konzervatívizmusán avagy fősvénységén hajótörést szenvedett. Most, mint halljuk, ismét napirenden van e kérdés, s az indítványozók a legjobb napirenddel fázadoznak az egyöntetű eljárás és az egyhangu határozat kimondásában, s biznak a főnöktisztület jóindulatában, hogy az egész héten, reggeltől késő estig testben elfáradt, lélekben kimerült idegzet legalább a nyári hónapokban egyhuzamban tartó heti 24 órás pihenést s a pihenésben szórakozást találjon. Mert hiszen ha a főváros és a vidék számos városában (a külföldről nem is szólunk!) a teljes vasárnapi munkaszünet télen-nyáron már évek óta meg van és azt a vásárló község már nemcsak megszokta, de egészen természetesen is találja; azt hisszük, minálunk sem időzne elő visszahatást a munkaszünet; de sőt örömet, vidámságot szerezne a teljes vasárnapi szabadság kereskedőinknek, mert alkalmuk volna a hat napi munka után nemcsak a lelki szükségletük kielégítésére, de néha-néha élvezni a nyári kirándulások örömeit; a napsugárt, a tiszta levegőt, avagy el-elpihenve az erdő hűs lombjai alatt gyönyörködni a természet szépségeiben, a madár-

csicseregésben és a sokféle szórakozásokban, amely új erőt adna a további küzdelemhez. Mi részünkről a legjobb sikert kívánunk a mozgalmhoz.

Műestély. Az országos református tanár-egyesület közgyűlése alkalmából városunkban június hó 1-én a Hungária szálló dísztermében táncszal egybekötött műestély lesz, melynek tiszta jövedelme jótékony célra fordítatik. A műestélyre jegyeket Lévai Izsó könyvkereskedésében lehet előre váltani. Ülhely 3 kor., állóhely 2 korona. A műsor ez: 1. Ünnepi dal. Karének Thern K. től. Előadják: *Beliczky Erzsike, Czinke Erzsike, Geduly Gizella, Juraskó Gabriella, Rábely Katica, Rásky Jolán* urhölgyek — *Eperjessy József, Fekete Mihály, Halász József, Percz Samu és Szücs György* urak. Karvezető: *Matolesy Pál* ur. — 2. Carthágói harangok. Melodráma. Szövegét írta: Kozma Andor, zenéjét Ivánka Zoltán. Szavalja: *Dr. Veress Samu* urhölgy, zongorán kíséri: *Schwalbe Nándor* ur. — 3. Petites Simphonies. Par K. Dancla. Hegedű kettős. Előadják: *Laffersz Sándor* és *Dr. Veress Samu* urak, zongorán kíséri: *Schwalbe Nándor* ur. — 4. Egy napos feleség. Monolog. Előadja: *Leungel Iván* urhölgy. — 5. Dalegyveleg. Belezay Antaltól. Előadják: *Beliczky Erzsike, Czinke Erzsike, Geduly Gizella, Juraskó Gabriella, Rábely Katica, Rásky Jolán* urhölgyek — *Eperjessy József, Fekete Mihály, Halász József, Percz Samu és Szücs György* urak. Karvezető: *Matolesy Pál* ur.

Törzstiszti lovaglás. A kassai hadtesttől i. hó 24–29-ig törzstiszti lovaglást rendeznek. Utirányuk: Torna, Józsa, Rozsnyó, Tornalja, Pelsőz, Rimaszombat, Szepes-Remete, Szomolnok. Valószínűleg ide 26-án érkeznek.

Mértékhitelítés. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara figyelmezteti a mértékeket, mérlegeket, mérőeszközöket használó kereskedő és iparosközönséget, hogy 1907. évi V. t. cz. értelmében az összes mérőeszközök két évenként kötelezőleg utánhitelítendők. Az utánhitelítés telében a tolyó, telében a jövő évben fog megtörténni és ettől kezdve minden második év páros vagy páratlan évben. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara területére következőleg fog a hitelítés történni: 1909. évben és ezután minden páratlan évben Hevesmegyében Eger r. t. városban, az egri, hevesi és tiszafüredi járásokban, Miskolczi thj. város, Borsodmegyében özd, edelényi és szentpéteri járásokban; Gömör- és Kishontvármegyében Rimaszombat r. t. város, rimaszombati, rimaszombati és tornaljai járásokban. 1910. és ezután minden páros számú évben Hevesmegyében Gyöngyös r. t. város, gyöngyösi, hatvani, és pétervásári járásokban Borsod megyében: mezőkövesd, mezőcsáti és miskolci járásokban. Gömör- és Kishontvármegyében: Dobsina, Jolsva, Nagyrőcze, Rozsnyó r. t. városokban, garamvölgyi, nagyrőzei és rozsnói járásokban.

Cirkusz városunkban. 18-án szerdán variété cirkusz érkezett városunkba, a mely az elegánsabbak közül való. Közönségünket ugyan nem nagyon szűk, séges a cirkuszok látogatására buzdítani, mert az ilyen mutatványok jobban vonzák, mint a mélyebb értelemben vett művészet, de ez a társaság tényleg megérdemli a pártolást, a miben közönségünk részései is, leggyöngyösből telt meg, azaz hogy meglehetősen üres volt a sátor akkor, amikor 19-én a losonezi tanítóképző növendékei hangversenyekbe s az csak dicséretére válik közönségünknek, hogy inkább a hangversenyt pártolta, mint a cirkuszt. — A testi ügyesség és erő mutatványai sorából többet érdemes megemlíteni. Így van egy sodrony járó ur, a ki egyszersmind nagyon ügyes a dobálás és elkapkodás művészetében és egy idomított kutyaival is bámulatosan ügyes mutatványokat végeztet. Nagyon esimesan test 3 kis leányka „cake-walk” táncza. Van továbbá 2 pompás légtornászok és egy egész csoport földszinti akrobatákból. Mulatságos a társaság ügyes gyorsfűtője s néhány nem utolsó viccet produkáltak a bolond Augusztok is. Előbb kellett volna megemlékeznünk egy kis leányról, a ki mint kigyó imitátor kitűnik tagjainak esodálatos hajlékonyságával. — 20-án megkezdődött a sportnak érdekesítő neme: a birkozás is, a bajnokok nagyrésze felvonult és négyen kiérdemtek. Az első pár volt Horváth István magyar és Van der Velt (?) holland, a kik közül a magyar 13 perces erős küzdelem után legyűrte a hollandot. Majd Ischa esch és Milanovics szerb birkoztak és a esch 25 percznyi nem egészen szabályos és heves tusa után leteremtette a szerbet. A birkozások folytatódhatnak. — F. hó 21-én megjelent a *Lévai Izsó* kirakatában az „automata-ember”: Frosso, s annyi bámulója akadt, hogy egy óra hosszat alig lehetett a téren közlekedni. — X—

Vig estély. Hly czimmel rendezett sikerült estélyt két fővárosi ügyes cabarett énekes *Kiséri Nándor* és *Opáty Dusika* tegnapi este a Széchenyi-kert kioskjában. Ma este 8 órakor megismétlik az estélyt, melyre ismét sokan készülnek.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik feledhetlen emlékü édes anyánk, néhai *öze. Martincics Pálné* elbunyta alkalmából részvétüket fejezték ki, s a végtisztességtételen megjelentek, a nehéz órákban mely bánatunkat enyhíteni igyekeztek, ez uton mondunk hálás köszönetet. — Rimaszombat, 1909. május 22.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, a kik felelhetetlen emlékü drága jó férjem elhunytá alkalmából részvétüket fejezték ki, vagy végtisztességgel megjelentek, ez uton fejezem ki családimmal együtt hálás köszönetemet. — Nagyrőcze, 1909. május hó.

Öze. Hrenesik Kornéli.

Ipari munkások jutalmazása. A miskolci kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelteket figyelmeztet arra, hogy gyári és kisipari érdemes munkásokat (segédkeket) állami jutalomdíjban (egyszáz korona) és elismerő oklevélben részesít. A kamara területén hat ily díj s oklevél engedélyeztetett. A jutalomra való igény feltételei a következők: 1. Magyar állampolgárság (igazolando a születési év és hely). 2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári, irodaszolga és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat) igazolando a tanonczidó, iskolai végzettség, netán szakiskola. — 3. Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka köré-

ben (tanonczévek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munká alkalmazzottaknál a teljesben betöltött évadok teljes értékkel egyenértékűeknek tekintetnek, igazolando a jelenlegi alkalmazás, a segédi minőségben eddig eltöltött idő; 4. a rendes munkabér vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat (igazolando a jelenlegi heti, havi, vagy évi bér.) Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg munkakönyvvel vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. Ugyanazon munkás a szóban levő jutalomban csak egyszer részesülhet. A javaslatok legkésőbb i. évi május hó végéig a miskolci Kereskedelmi és Iparkamarához nyújtandók be.

Házvezetőnő. Egy jobb családból származó 35 éves házvezetőnő ajánlkozik szerény feltételek mellett azonnali belépésre. Szívesen vállalkozik főzésre és más házi munkákra is. Czime megtudható e lap kiadóhivatalában.

CSARNOK.

Az élet . . .

Az élet vészes tengerét szelve,
Úz a vihar! Hajóm összetörtött.
Arboezát tépett foszlányok tedik;
Hullámok csapkodnak fejem fölött.
Erőm nincs küzdeni az árral,
Mely elmerít, majd magasra vet;
Sirálymadár szállott fel a légbe,
De szárnyán engem föl nem vihetett.

Aztán partra, földtalajra juték,
Lábam alatt süppedett a fővény;
Magas torlasz, sirdomb mindenfelé!
Mindegyikben egy elhantolt remény.
Amott meg a lelmem édes álma,
Mélyen elásva végeségtelen;
Fejtája korhadt, virága tépett,
Egész világ! egy marék göröngyben . . .

Fülemelem és keblembe rejtem,
De sulyát ennek el nem hordhatom!
Leborulok a föld göröngyére,
Istentől erőért fohászodom:
En teremtem, ha elvittél mindent,
A mihez még remény, élet fűzött,
Adj hitet a földi halandóknak,
És megnyugvást a csillagok között! . . .

Dessoffly Paula.

Szerkesztői üzenetek.

Rimavölgyi. Nem mirajtunk mulik, hogy lapunkat csak ritkán és ki tudja hányadik kézből van alkalmá olvasni. — Mi minderről részint közvetlen tapasztalatunk és tudomásunk, részint pedig megbízható munkatársaink és tudósítókunk közlése alapján szoktunk referálni. Ha esetleg mégis hiba vagy tévedés csúszik be, a helyreigazításnak mindenkor készséggel helyt adunk. Mi lapunk szellemével és jellegével fogva sem külön politikai irányt, sem felekezeti megkülönböztetés ket nem szolgálnak. Külömbösgé nélkül küzdünk az igaz és nemes ügy mellett, és ostorozzuk a rosszat, bár homán és bárki részéről jöjjön is az. Ily irányú és feltételek mellett szívesen látjuk munkatársaink sorában. Lapunkat a lap kiadótulajdonosa községi és köjegyzőknek, valamint néptanítóknak a vármegye területére fél áron, vagyis 4 korona előfizetési díj mellett küldi. — Munkatársaink ép ugy, mint szerkesztőségünk tagjai díjazásban nem részesülnek, csakis tiszteletpéldányt kapnak.

FINKEI ÖDÖN

első gömörmegei gőzerőre berendezett kelmefestőde és vegytisztító intézete

Rimaszombat, Zsodoma-utca 7. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhívni, hogy a már két év óta fennálló és a legnagyobb elismerésben részesülő

ruhafestő- és vegytisztító üzletemet

nagy áldozatok árán tetemesen kibővítettem, minél fogva azon kellemes helyzetbe vagyok, hogy bármely női- és férfiruhát, eszike- és szövettüggönyök tisztítását vagy festését a legszebb kivitelben, gyorsan és jutányos ár mellett felvállalom. — Szolgálatomat felajánlvá, maradok teljes tisztelettel: 3-6.

FINKEI ÖDÖN, kelmefestő és vegytisztító.

RÁBELY KÁROLY

KÖNYVKÖTÉSZE

RIMASZOMBAT, Kossuth Lajos-u. 5. sz.

Alulírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szíves tudomására, hogy a már hat év óta fennálló és a legjobb hírnek örvendő

könyvkötészetemet

mindenféle legújabb rendszerű gépek, divatos betűk, körzetek, díszítő tárgyak stb.-vel szereltem fel; miért is ajánlom szolgálatkészségemet bárkinek a könyvkötészet körébe tartozó munkáknak pontos, divatszzerű és szolid kivitelben való elkészítésére.

Felhívom könyvkötészetemre a vidéki jegyző és tanító urak, valamint a kaszinók, olvasókörök és énekkarok jóakaratu figyelmét is, kérve pártfogásukat.

Itt említem meg és hívom fel a vidék figyelmét, hogy vármegyénk minden nagyobb helyén megjelenek országos vásárok alkalmával a raktáramon levő több mint ötven különbözőféle kivitelű ima- és énekes könyveimmel; a melyek a legjutányosabb áron csak nálam szerezhetők meg; — ugyanakkor bekötni való műveket is átveszek, miáltal a postai küldés feleslegessé válik.

A nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogását ismétlenül kérve, vagyok kiváló tisztelettel

RÁBELY KÁROLY,

Rimaszombat, Kossuth Lajos-utca 5. sz.

Legpontosabb ÓRÁK, szabályozva, jótállás mellett!

Özv. Enyedi Miksáné üzletében

Rimaszombat, Hungária-épület.

Dívtáros remek kivitelű ékszerek, a magy. kir. fémjelző hivatal által legutóbb felülvizsgált s kifogástalan jónak talált 14 karátos aranyból dus választékban.

Óra és ékszer javítások, **vésesek** eltogatdnak.

Nagy választék tömör arany karikagyűrűkben.

Alkalmi ajándéktárgyak, valódi és China ezüsből!

OLCSÓ ÁRAK!

PONTOS KISZOLGÁLÁS!

Nagy választék KERÉKPÁR alkatrészekben.

LEHETŐ LEGOLCSÓBB ÁRAK!

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **tavaszi újdonságaim** megérkeztek a következő árukból u. m.: Kézimunkák és hozzávalók, mindenféle rövidárak, női- és férfi fehérneműek, a legújabb divatmellények, turista ingek, férfi- és gyermek szalmakalapok és sapkák, zsuponok, blouzek, női- és gyermek kötének, férfi- és női eső- és napernyők, harisnyák, keztük, celoloid és vászon gallérok és kézelők, női- és férfi övek, férfi- és női nyakkendők, mindenféle piperecikkek, hajtűk, fésűk, fog-, ruha- és hajketék, mindenféle sportezikkek és gyermekjátékokban nagy választék, labdák, társasjátékok és a legújabb diabolok, gyermek hajtó-karikák, szekerek stb. stb.

Midőn a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem, vagyok kitünő tisztelettel:

CSIZY KÁLMÁN
kézimunka-, uri- és női divat- és játékaruháza.
2-3. Erzsébet-tér. (Pénzügyigazgatóság épület.)

LEHETŐ LEGOLCSÓBB ÁRAK!

Pályázati hirdetmény.

966. sz. — Gümör-Kishont t. e. vármegye garamvölgyi járásához tartozó, elhalálozás folytán megüresedett **garamfői körjegyzői állásra** ezenel pályázatot nyitok és felkérem a pályázókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a, illetve 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előírt kiegészítést igazolók okmányokkal felszerelt kérvényeiket **folyó évi június hó 7-éig** annál inkább adják be hozzám, mert a későbbben érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állás javadalmozása a következő: Fizetés 1600 korona; a körjegyzőség két községe által fizetett 112 korona iroda- és 220 korona utiátalány; természetbeni lakás. Magánmunkálatokért megállapított díjak. — A tót nyelv ismerete kötelező.

A választás **folyó évi június hó 9-én**, d. e. 10 órakor a körjegyzőség székhelyén, Garamfőn fog megtartatni.

Nándorvölgy, 1909. évi május hó 19.

1-3 **Tomory, főszolgabíró.**

STOLCZ SÁNDOR
EPÜLET- és GEPLAKATOS MŰHELYE
Rimaszombat, Losonczy-utca 15. sz.
(A Stelkovich-féle ház mellett.)

Tisztelettel adom Rimaszombat város és vidéke közönségének szives tudomására, hogy a **Losonczy-utca 15. sz. a.** házában helyeztem el **épületlakatos- és gépjavitó műhelyemet.**

Ajánlkozom mindenféle épületlakatos munkának elkészítésére, nemkülömben bárminő gépnek a kijavitása és rendbehozatalára.

Ugyanitt foglagoztatik azonnal egy erős, jól fejlett **13-14 éves fiú tanulóknak**, valamint egy **fiatal segéd** a gépjavitáshoz, a ki egyuttal a eséplési idény alatt, **mint fűtő lenne alkalmazva.**

Szolgálatomat a n. é. közönségnek felajánlva, jóakaratu pártfogását kérve vagyok

2-*) **Stolcz Sándor,** épület- és géplakatos. **kiváló tisztelettel**

Szőlő-oltvány-
és vesszőről **nagy képes árjegyzékemet** ingyen és bérmentve küldöm meg, a ki címzett tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres vesszőkből, a **világhírű Delaware** ből **1 1/2 millió készlet.**

OLCSÓ ÁR és **PONTOS KISZOLGÁLÁS.** — Czim: **SZÜCS SÁNDOR FIA** szőlőtelepe **Bihardiószeg.**

13-13

A gazdaközönség szives figyelmébe!

Van szerencsém a t. gazdaközönség szives tudomására adni, hogy gép- és áruaktárunkat **Koháry-utca 8. szám alatt** megnyitottuk. Ez idő szerint raktáron tartunk:

motorcséplő készleteket, arató-, fűkaszaló, vető- és szénagyűjtő gépeket,

valamint mindenféle kisebb gazdasági gépeket

Előnyös összeköttetésünkkel fogva módunkban áll mftárgyát mm-ként is, valamint a eséplési idényre salgótárgjaini köszönet, melynek kizárólagos képviseletét bírjuk is, jutányos áron szállítani.

Elvállalunk: **malom, téglá- és szeszgyár** berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett, a memyiben kellő fedezet mellett 10-15 évi hitelt is nyújtunk. — Egyszerű levélbeli megkeresésre is a géposztályt vezető hivatalnokunk szives készséggel 'll a t. közönség rendelkezésére.

Jelen hirdetésünket a t. gazdaközönség jóakaratu figyelmébe ajánljuk és kérjük b. megrendeléseinek lehetőleg idejekorán való beküldését, hogy azokat a legnagyobb gondossággal fogadtathassuk.

Kérjük tisztelt üzletbarátainkat, hogy az eddig irántunk tanusított bizalmukat és jóakaratuikat részünkre továbbra is változatlanul fenntartani sziveskedjenek, melyre magunkat érdemessé tenni mindig legfontosabb törekvésünk lesz.

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R. T.

Tanuló felvétetik. Jó házból való fiu, keresztény, magyar és tót nyelv bírással, tanulóknak felvétetik **Soós Gyula** rőfös üzletébe **Rimaszombat.** (2-3.)

Könyvkötő tanulóul
egy 13-14 éves, jó magaviseletű írni-olvasni tudó fiu azonnal felvétetik **Rábely Károly** könyvkötészetében **Rimaszombat.**

ELADÓ

vagy **BERBEADÓ** tehermentesen Lőkösön (Gümörn.) u. p. Harkács 7 km-re a tornajai vasuti állomástól szép, termékeny vidéken 4973 m² belsőség, 4 szobás uri lakással, gazdasági épületekkel és 77 magyar hold rét, szántó egy tagban és 17 m. hold 756 m²-től gyümölcsös, legelő, erdő. Vételár 36000 korona, bérlet 2000 kor. — E birtok előnyösen kiegészíthető újabb 72 m. hold rét, szántó- és erdővel. Vételár 20000 korona. Tagosítás befejezés előtt. — Bővebbet: **Miskovits Ferencz**nél Budapest, VIII. Hős-utca 22. I. 2., **Batta Sámuel**nél Beje, **Fazekas Andornál** Lőkös. (3-*)

KORONA levélpapír
50 csontszinü levélpapír 50 boritékkal
EGY KORONA.
TOMPA levélpapír
ELEGÁNS, FINOM DOBOZOKBAN
50 darab csont-levélpapír,
50 drb. közkedvelt discret boritékkal
1 korona 20 fillér.
Egyedül **ifj. Rábely Miklós**
kapható: **ifj. Rábely Miklós**
könyv- és papirkereskedésében **RIMASZOMBAT.**
Ugyanott
fényképező czikkek
dus választékban.

Erdőbénye

gyógyfürdő Zemplénumegyeében, Tokaj-hegylán, szél- és pormentes erdős völgy-
latlanban. 237 méterre a tengerszin felett.

Fürdőidény: május 20-tól szeptember 15-ig.

Yize kitünő hatású gazdag vas- és timsótartalmánál fogva a női betegségekben, sápkórban, idegábalomokban, rheumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknel. — Meleg kádfürdőkön kívül használhatók: iszap, vasláp, sósfürdők; masage, izmaszó és hidegvíz-gyógyimód. Ivó-gyógyimódhoz mindenféle ásványviz van készletben. — Kiváló klimatikus gyógyhely a légzésérvi és különösen malárius hajokban szenvedők részére. — Posta- és táviróállomás: **Erdőbénye.** Táviratok telefonon adatkak át a fürdőtelepre és teleprül. Postai küldemények naponkint egyszer szállítatnak ki a telepre és teleprül.

Allandóan a telepen lakó fürdőorvos: **Dr. Asztalos Kálmán Erdőbényénél.** — Vendéglős: **Végh László Sárospatakról,** a kinél kitünő és jutányos étkezés és kifogástalan kiszolgálát lehetős. — Külön izraelita vendéglős.

Vasuti állomás: személyvonathoz „Erdőbénye-Fürdő” megállóhely; gyorsvonathoz: „Olaszliszka-Tolesva” állomás, a honnan és hová hatóságilag megállapított szállítási díj mellett bérkoesi közlekedés van berendezve.

A fürdő házilag van kezelve. Fürdőleírást kívánatra küld a (2-6.) **FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.**

A mosás akár a tánc,
Fáradságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szavasszappana
csodálatos, hathatós tisztító erejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leggondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kiméli a kezeket és a fehérneműt! Megtakarít fáradságot és vesződséget! Kiméli eméltogva az egészséget! Megtakarít pénzt, időt és munkát! Tisztasága **30.000 koronával** szavatoltatik.

Szedőgépmester,
ki szakmáját tökéletesen érti, a gyorsasájtón ép egy mint az amerikai taponon kellő gyorsasággal, tisztán és önállóan dolgozni tud, több évi gyakorlottsággal bír és erélyes: állandó és biztos kondíciót nyerhet **Rábely Miklós** könyvnyomdájában **Rimaszombat.**

Hirdetmény.

A nagyrócezi kir. járásbíroság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Králik Andrásné** szül. **Mladsí Anna** hisnyói lakos végrehajtatónak, **Mladsí András** Adám, kinek felesége **Králik Zsuzsanna** hisnyói lakos végrehajtatást szenvedő elleni 560 korona tökékövetelés és járulékaí iránti végrehajtatás ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrócezi kir. járásbíroság) területén lévő, Hisnyó község határában fekvő, a 966-1909. számú végzéssel az özv. **Mladsí Andrásné** Adám szül. **Sándor Anna** Klimó javára bekebelezett **Cethossziglani** lakás, élelmezés és ruházás szolgálmanak épségben való meghagyása mellett oly módon, hogy e szolgalmat megelőző követeléseikre kielégítésére mintegy 2000 korona volna szükséges, a hisnyói 86-ik számú telekjegyzőkönyvben B. 8. sorszám alatt **Mladsí András** Adám, kinek felesége **Králik Zsuzsanna** nevéen álló belsőség, ház, udvar, szántóföld és rétből álló egész ingatlanra 1712 koronában:

továbbá a **Mladsí András** Adám, kinek felesége **Králik Zsuzsanna** tulajdonát képező, a hisnyói 241-ik számú telekjegyzőkönyvben a B. 7. sorszám alatt nevére jyzett I. sor. 483. hrzi számú földre 40 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1909. évi július hó 15-ik** napján délelött 10 órakor Hisnyó községben, a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 171 korona 20 fillért és 4 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrócezen, 1909. évi május hó 6-án.

A nagyrócezi kir. járásbíroság, mint telekkönyvi hatóság.
Gazda, kir. járásbíró.

JÓ ÉS SZOLID MUNKA!

Mindenki bizalommal fordulhat

Izsák Sándor
kárpitos, diszitő és paplanos mesterhez Rimaszombat, Koháry-u. 27. sz. alatt. (Polgári Olvasókör közelében).

Elvállalok minden e szakba vágó munkát a leg-
egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Javitásokat és jutányosan és pontosan átalakításokat készítek.

Díványok készen kaphatók.

Paplanok megrendelésre a legrövidebb idő alatt készíttetnek, ugyszintén bevonások is.

Rolettákat minden létező kivitelben készítek.

Fölszólításra azonnal megyek, kívánatra vidékre is. 2-3

Szives pártfogást kér fenti.